

"Strobersig" i Vester Vandet

Knud Mortensen

Knud Mortensens omfattende lokalhistoriske studier har for en stor dels vedkommende drejet sig om Klitmøller og Vester Vandet. Han har bl.a. samlet et stort materiale om gårdene i Vester Vandet: Egshvile, Vandetgård, Skårupgård osv. Da det ikke altid skal dreje sig om de største gårde, bringer vi som et eksempel på det omfangsrige materiale beskrivelsen af "Strobersig". Dens historie er overkommelig i omfang, og som "krumt sted" er den særdeles typisk for egnens byggeskik.

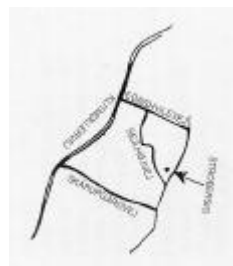
Strobersig har matrikel nr. 4a, og den nuværende adresse er Sejlhøjvej 22. Ejendommens historie kan føres tilbage til 1600-tallet. Den hørte i mange år ind under gården Nebel. I 1853 købte Anders Møller Christensen Rask Strobersig, der forblev i hans efterkommeres eje indtil 1987.

Da Anders Møller overtog gården, blev den flyttet til det nuværende sted og fik i sin grundplan det udseende, den har endnu i dag. Den tidligere placering var lidt sydøst for den nuværende gård ved en lille dam. Og netop denne dam har givet gården sit navn, idet "sig" er en gammel betegnelse for en lille sø eller et lavt, fugtigt terræn. Det passer også fint med, at gården oprindeligt af og til blev kaldt Lund, der kommer af "lund", der i sin grundbetydning er et sted, hvor vandets overfalde er blank. For eksempel ligger gården Skovstedlund ved den nu udtørrede Skovsted Sø.

Første del af ordet kommer af det oldnordiske strobe, der betegner noget, der går højt i vejret. Nord for gården ligger Stroberhøj da også på det højeste bakkeparti i omegnen. På nyere kort bruges ofte en stavemåde uden "r", altså Strobesig og Strobehøj.

Ejere

I 1600-tallet hørte Strobersig under Nebel, men i 1666 pantsatte Johan von Buchfeldt gården til Peder Nielsen Knudgaard i Bleghule for 75 specier. Hartkornet, der før havde været 2 tønder og 6 skæpper, var nu på grund af sandflugt nedsat til 1 tønne og 2 skæpper. Pantet blev ikke indløst, men alligevel blev ejerskiftet af ret kort varighed. Allerede i 1679 købte ejeren af Nebel, Michel Michelsen Langballe, gården igen af Peder Knudgaard, der nu boede i Hundborg.

Kort: Margrethe K. Larsen

Michel Langballe døde i 1711, og sønnen Berthel overtog Nebel og en del jordegods, deriblandt Strobersig. Han døde 1744, og én af hans sønner, Michel Berthelsen Langballe, arvede Strobersig, som han i 1761 solgte til Niels Aaes i Thisted. Allerede året efter blev Strobersig solgt til sognepræst Peder Knudsen Riber, der havde købt Nebel.

I 1790 testamenterede Ribers enke, Petronelle Søltoft, afgiften af Strobersig og

Kabestoft til en årlig løn for skoleholderen i V. Vandet. Han skulle til gengæld "læse for alle Børn, Præsten udnævner som Fattige". Ifølge brandtaksationen 11/8 1800 ejedes Strobersig af skolen:

En Gaard, Ejers af Vester Vandet Skole, Beboes af Christen Heede. 1 Td. 4 Skp. 1 Alb.

a. Stuehuset i Nord, 13 Fag 9 Allen dyb, deels Eeg og deels Fyrre under Tømmer, Fyrre over Tømmer, klinede Vægge og Straatag, indrettet til Beboelse, Kykken og Bryggers, i Stuen Fielle Loft, Vinduer og Dørre. samt Jern Bielægger Kakkellovn, og i Bryggerset en indmuret Kiedel paa 1/2 Td. og Plade i Skorsteenen, samt Skorsteen og Bagerovn af brente Steen. 250 Rd.

b. det søndre Huus, 13 Fag 9½ Allen, Fyrre under og over Tømmer, klinede Vægge og Straatag, indrettet til Loe, Lade, Stald, Faarestie og Vognhuus. 150 Rd. 250 Rd.

Forsvarlig mod Ildsvaade og ey tilforn forsikkret. De anordnede Brandredskaber blev foreviist.

Da Anders Møller (1821-1903) købte Strobersig i 1853, havde han også familiemæssig tilknytning til skolevæsenet, idet hans kone ved deres giftermål i 1842 var plejedatter af skolelærer Schmidt. Hendes morfar havde tidligere været degn i V. Vandet. Anders Møller stammede fra Kjelstrup.

Anders Møllers kone hed Margrethe Dorothea Eeg (1816-64), og ved brylluppet den 3. juli er der følgende note i kirkebogen: "Viet hjemme formedels Brudens Sygdom". "Sygdommen" skyldtes Christen, der blev født 3 dage før vielsen! Ægteparret boede først i Bleghule, men flyttede i 1854 til Strobersig, der som nævnt var nyopført eller under bygning. Den nye ejendom blev vurderet 10/10 1855:

En Gaard ejes og beboes af Anders Møller.

a. Stuehuset i Nord 23 Fag 9 Al. dyb, Fyrre Overtømmer, grundmuret, Loft over det Hele og Straatag, indrettet til Storstue, Gang, Dagligstue, Sovekammer, Kjøkken, Brøggers med forsvarlig Skorsten, Ovn og Loft, Stald, blev taxeret til 600 rd.

b. det vestre Huus 15 Fag 12 Al. dyb, Fyrre Overtømmer, grundmuret og Straatag, indrettet til Lade, Vognhuus og Faaresti, blev taxeret til 400 rd.

Forsvarlig mod Ildsfare og ei tilforn forsikkret.

Anno 1855 den 10. October er efter Begjæring af Anders Møller, Christen Hedes Gaard i V Vandet Sogn, Aggerholm Bye, der under No. 19-19 er forsikkret for 640

rd. udslettet af Brandforsikringen, da samme er udflyttet og paa ny opbyggt og indtegnet under et andet No.

- a. Stuehuset i Nord 400 rd. nedrevet.
- b. det søndre Huus 240 rd. nedrevet.

Strobersig først i 1900-tallet.

Anders og Margrethe fik 7 børn i ægteskabet. To af børnene var dog døde, da moderen i 1864 gik til "den evige hvile", som der står på mindetavlen for hende i Vester Vandet kirke. På tavlen omtales de to børn som klar til at modtage moderen "i de evige boliger". Det var et hårdt slag for familien, at hun pludselig døde uden forudgående sygdom, kun 48 år gammel. Hvis man kan se bort fra tidens lidt højtidelige poesi, kan man ikke undgå at blive berørt af tragedien i et af de to vers på mindepladen:

Sorgens Budskab om Din Død,
Du Kjære!
Heel uventet kom, og ramte haardt,
Ja, derfor det er saa tungt at bære;
O, Din Tid, vi synes, blev for kort,
Trofast Mage med de unge Poder
Staae med Veemodstaaren nu paa
Kind,
Føle Tabet af en elsket moder:
Sorgen hviler tungt på Deres Sind.

Anders Møller blev gift anden gang i 1868 med Mette Cathrine Poulsen Hammer, født 1833 i Agerholm. De fik et barn sammen, men det blev en datter fra første ægteskab, der overtog Strobersig sammen med sin mand, da de blev gift i 1888. Hun hed Nicoline, f. 1858, og han hed Anders Christian Larsen Stentoft (1842-1904) og kom fra Kabestoft i V. Vandet. Da han døde i 1904, overtog Nicoline Andersen Møller ejendommen. Samme år mageskiftede hun en parcel med M. L. Eyber og fik parcel nr. 6 f i Vester Vandet.

I 1914 udstedte Nicoline skøde til svigersønnen Peder Nørgaard Thomsen (1888-1965), der stammede fra Hinding. Han var året før blevet gift med Margrethe Dorthea Stentoft (1888-1957). Han byggede vindmølle på huset, men under stormen i efteråret 1938 blæste møllen ned. Den blev genopført, men fjernet i 1948. I 1953 byggede han stald mod nord.

Deres søn Jens Aage Nørgaard Thomsen fik 25/1 1954 skøde på Strobersig, der nu også havde matriklerne 4e og 4m i Øster Vandet. Han er født 1920 og gift med Karen Marie Søe-Larsen, der blev født i 1931 i Thorsted som datter af Knud Christian Søe. De skalmurede stuehuset i 1973. De solgte ejendommen i 1987 til Knud Møller Pedersen og flyttede til Idylvej 12 i Thisted.

Fæstere

Anders Pedersen er den første fæster, vi kender navnet på, idet han nævnes ved pantsætningen i 1666. I 1679 var fæsteren af Strobersig Niels Tomasen Lund, der overlod fæstet til datteren Ane Nielsdatter og hendes mand Poul Mouritsen. De var over 80, da de begge døde i 1730. To år forinden havde deres datter Kirsten Poulsdatter (1696-1759) giftet sig med Peder Christensen (1694-1759), og de blev de næste fæstere.

Efter Peder Christensens død i 1759 overgik fæstet til Peder Christensen Hede (1726-1800) fra Vang sogn. Han blev 1757 gift med Kirsten Thomasdatter (1725-1812). Peder var en bror til den kendte urmager, Anders Christensen Hede, i Øster Vandet, der bl.a. lavede uret i Vester Vandet kirke og et tårnur til Thisted kirke.

Ifølge folketællingen 1801 havde deres søn Christen Pedersen Hede (1762-1826) overtaget fæstet af Strobersig. Ifølge Skjoldborg-præsten Knud Agaard var der på dette tidspunkt 9 gårde og 5 huse i Vester Vandet by, 4 huse i Bleghule og 11 gårde og 9 huse i Agerholm og på "adsprede" steder. Heraf var en stor del selvejere. På Agerholm Mark kunne der avles 6-7 fold byg. Sognet havde været stærkt plaget af sandflugt, og sandjorderne måtte ligge brak i 6 år, når de havde været brugt i 4 år. De ringeste sandjorder måtte dog hvile i 10 år efter 3 års brug.

Christen Hede var første gang gift med Anne Cathrine Christensdatter (1762-1812) og anden gang med Ane Kirstine Christensdatter (1782-1851). Ane Kirstine blev 1828 gift anden gang med Jens Christensen Holme (1789-1842). I folketællingen i 1845 nævnes Ane Kirstine som fæster af Strobersig under skolevæsenet. Vi ved ikke, om ejendommen har været fæstet ud efter hendes død i 1851, inden Anders Møller fik auktionsskødet 28/12 1853.

(Kilde: Historisk Årbog for Thy og Vester Hanherred 1993, side 33-36).